No. 1098 Zaterdag 7 Januari 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,-- pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 6 Januari.

TWEEDE KAMER.

23ste Vergadering.— 3 December 1904.

DEFINITIEVE VASTSTELLING VAN DE KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING VAN CURAÇAO VOOR HET DIENSTJAAR 1905.

(Handelingen.)

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer *van Bylandt:* Mijnheer de Voorzitter! Ten gevolge van de onwilligheid van een enkelen grootgrondbezitter op Curaçao lijdt op dit oogenblik, gelijk bekend is, èn de kolonie èn de bevolking. De geachte afgevaardigde, de heer van Kol, heeft in vroeger jaren herhaaldelijk op deze omstandigheid gewezen en ik kan niet nalaten daarvan ook nu een woord te zeggen.

Ik vergelijk dien eigenaar met een trust. Het eigenaardige van een trust is, dat die bestaat uit meerdere personen, die de prijzen van het door hen voortgebrachte artikel, al naar hun goedvinden en financieele voordeelen, in de hoogte drijven of naar beneden drukken Hier bestaat die trust uit één persoon, die echter denzelfden invloed als een trust uitoefent. Het merkwaardige daarvan is, dat hij niet alleen kon doen wat hij wil en de bevolking heeft toe te zien, maar dat het ook de Regeering op dit oogenblik niet mogelijk schijnt te zijn tusschenbeide te komen, hoewel de financiën der kolonie er geducht onder lijden.

Ik neem als voorbeeld den kolentrust in het Ruhrkolenbekken. Daar was het syndicaat machtig; het liet de mijnen waarvan de exploitatie hen op het oogenblik niet convenieerden zooals het daar genoemd wordt „stil liggen." Intusschen heeft op het oogenblik de Pruissische Regeering ingegrepen, wij weten het allen. Men heeft in de couranten kunnen lezen, welk een beweging de poging tot aankoop van de Hibernio-mijn door de Pruissische Regeering zoowel in den Landdag als in de geheele industrieele streek heeft gemaakt. De Regeering heeft gemeend daartoe te moeten overgaan om iets te zeggen te hebben in dat syndicaat en invloed daarop uit te oefenen, ook wel met het doel om voor de steenkolen ten behoeve der Staatsspoorwegen niet afhankelijk te zijn van de prijzen, die men goed vond vast te stellen. Dat was m. i. verstandig, maar de Nederlandsche Regeering kan tot een dergelijken maatregel niet overgaan, omdat zij geen phosphaatmijnen op Curaçao kan koopen - de heer Godden heeft allen grond hetzij in bezit, hetzij in erfpacht - ten einde dien eigenaar concurrentie aan te doen.

Ik had gehoopt, dat op welwillende wijze door de met Nederland bevriende Engelsche Regeering aan den eigenaar — hij is een Engelsch onderdaan - kon worden beduid, dat hij zeer ten nadeele van een Nederlandsche kolonie handelt. Een verlangen in dien zin is bij hoofdstuk III der Staatsbegrooting geuit, maar de Minister van Buitenlandsche Zaken gaat er niet op in, en de Minister van Koloniën schrijft in zijn Memorie van Antwoord, dat voor een rechtstreeksch aanzoek bij de Engelsche Regeering vooralsnog geen reden bestaat. Het was niet mijn bedoeling dat pressie zou worden uitgeoefend, maar er bestaat groot onderscheid tusschen het zenden van een diplomatieke Nota aan de Engelsche Regeering en een officieuse poging ten einde haar welwillende medewerking in te roepen om den heer Godden er op te wijzen, dat hij zeer in het nadeel handelt van een bevriende kolonie. Van het uitoefenen van eenige pressie is bij mij geen sprake, dat zou allicht juist tegenover een Britsch onderdaan een verkeerde uitwerking hebben.

De heer Godden schijnt in het Engelsche Parlement eenige vrienden te hebben, die een interpellatie hebben gehouden. Nu is de eerste bedoeling van mijn spreken om aan den Minister te vragen, of hij na het verschijnen van de Memorie van Antwoord ons iets naders daaromtrent kan en wil mededeelen. Ik vermoed, dat de heer Godden angstig is geworden, dat aan zijn bezittingen zou worden getornd. Ik geloof echter dat hij gerust kan zijn, omdat wel geen enkele Nederlandsche Regeering ooit het privaat bezit van iemand al is het toevallig een vreemdeling, in een harer kolonies zal confisqueeren, als hij handelt tegen het belang, dier kolonie. Wat de Minister echter wel zal willen doen en dat is de tweede bedoeling van mijn optreden in deze, is, het nemen van maatregelen om op de een of andere wijze dien eigenaar te bewegen tot het weder exploiteeren der mijnen over te gaan.

Wij hebben hier te lande een Mijnwet gemaakt, waarbij de rechten van de eigenaren van gronden, waar het de ondergrondsche ontginning daarvan geldt, zijn beperkt en ik zie niet in, waarom ook niet voor de koloniën een dergelijke wet ware te maken. Waar de bepalingen gemaakt zijn in Nederland zie ik niet in waarom niet ook in onze West-Indische koloniën hetzelfde recht zal gelden. Het is toevallig dat de zaak thans een vreemdeling betreft, maar dat is onverschillig. Ware het een Nederlander, ik zou natuurlijk niet anders hebben gesproken, ja, het ware misschien nog gemakkelijker.

Ik wil in elk geval zeggen, dat de Minister ook van deze zijde — vroeger is dat van de andere zijde der Kamer reeds gezegd - kan rekenen op steun, wanneer hij in deze zaak, die van groote beteekenis is voor de geheele kolonie, krachtiger wil optreden dan tot dusverre is geschied, meer bepaaldelijk spoedig met een Mijnwet zal komen bij de Kamer.

De heer *Fock*: Toen verleden jaar de wijziging van de Regeeringsreglementen voor Suriname en Curaçao hier werd behandeld, verwachtte men, dat er meer tijd voor de behandeling van de begrootingen dier koloniën beschikbaar zou komen, en er meer belangstelling voor die begrootingen in de Kamer zou ontstaan. Die verwachtingen zijn echter teleurgesteld, want ook nu moeten die begrootingen vlug worden behandeld, en als wij de Kamer eens rondzien, bemerken wij, dat de belangstelling ook nu niet buitengewoon groot is Maar ik wensch er bij te voegen, dat de Minister zijnerzijds er veel toe kan bijdragen om meer belangstelling in de begrootingen te wekken door de Koloniale Verslagen vroeger aan de Kamer aan te bieden. De Minister belooft te zullen doen wat hij kan, en ik hoop dat de Kamer het volgende jaar de Koloniale Verslagen, die bij de behandeling der begrootingen van zeer groote waarde zijn, eerder zal ontvangen.

Ik wensch mij voorts aan te sluiten bij hetgeen door den vorigen geachten spreker is gezegd, en ik zal gaarne den Minister steunen bij de maatregelen, die er toe kunnen leiden om de phosphaatmijn tot een goed resultaat te brengen. Ik geloof met den minister, dat van onderhandelingen met de Engelsche Regeering niets te verwachten valt, maar de Minister zegt, dat van onteigening ten algemeenen nutte geen sprake kan zijn. Als het door middel van een mijnwet kan geschieden, zal ik daarmede gaarne instemmen, maar zou onteigening ten algemeenen nutte niet mogelijk zijn? Echter langs welken weg de oplossing ook moge gezocht worden, hoe eer hoe beter moet die weg worden ingeslagen, ten einde de rijke mijn, de eenige rijkdom van eenig belang in de kolonie Curaçao, niet langer onbearbeid blijve liggen, want dat strekt ten nadeele niet alleen van de belanghebbenden, maar van de geheele kolonie.

Verder wensch ik den Minister eenige inlichting te vragen over de invoering van de inkomstenbelasting. Zooals men zich herinneren zal, is bij herhaling op de invoering van een dergelijke belasting aangedrongen. Ik lees nu in den uitgewerkten en toelichtenden staat, dat nog geen rekening gehouden is met de opbrengst van de inkomstenbelasting, zooals zij door den Koloniale Raad werd goedgekeurd, aangezien hier te lande de vraag nog in overweging is of die belasting werkelijk al dadelijk zal zijn in te

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Voor louter pret en verzet heb ik gepasseerde week mijn neus weer eens buitengaats gestoken. Om hier op ons eenzaam rotsie mens sana in corpore sano te houden is zoo iets nu en dan noodig.

De reis was ditmaal naar St. Kitts. Om 9 uur liet ik me in zee smijten. Bij die gelegenheid kreeg ik 'n golf over, die mijn ruggegraat bij na in tweeën brak. Dat is om je moed te geven en 't goed humeur er in te houden.

O, steiger, steiger, kom!!!

Sliknat kroop ik an boord van 't sloepie en plofte 'k neer op 't glibberig dekkie. 't Vunzig rillerig-ruikend kajuitje was met pakkies en vies doende passagiers opgevuld, ik kon dus blijven liggen, waar ik lag. We gingen onder zeil, helaas, niet figuurlijk. Onder land begon 't gehobbel reeds, maar in het zgn. channel tusschen hier en St. Kitts Heere bewaar me, wat 'n zeeën!

Met 'n vaaretje de lucht in, 'n zwenk links, 'n buiteling rechts, 'n plof omlaag, en pats, 'n golf over! die je tot op je huid doorweekt.

Volg 'n goeien raad en trek nooit je trouwjas an, als je hier op reis gaat.

Bij zoo'n eerste buiteling brom je zoo iets van „hè" en „vooruit maar jongens", zeem je met 'n klammig zakdoekie je gepekelde facie, je wrijft je gekneusde botten en tusschen je tanden ontsnapt je 'n „ongepermiteerd!"

Maar als zoo'n soort natte „looping the loop" ongeveer 3 maal per 5 min., je beenderen kraakt en je body 'n stopverfachtig gevoel geeft, dan word je op 't laatst akelig onverschillig, en zelfs de buitenmodel groote teen (precies horizontaal met je neus) van den nijdig kijkenden roerganger, laat je ijskoud, verliest alle attractie.

Maar alles zou nog te overkomen zijn, indien al die misérie maar 'n uur of wat duurde.

Doch als dat alle energie verdoovend op en neer gekwak van 9 uur 's morgens tot 6 uur 's avonds je maag als 't ware door je keelgat jaagt, dan begint er op 't laatst iets als wanhoop uit je natte, doffe oogen te stralen. 'n Meelijdend matroos in druipend zee costuum ziet met meewarig oog je kleffe haarbos op 'n rolletje touw bonzen, deinen. Met zachte moederhand schuift ie er 'n stukkie nattig canvas onder. Dat geeft je moed en doet je goed en je vraagt om 'n beetje water.

'n Verroest pannetje, de forsche matrozenduim er zachtkens inkabbelend, wordt je gulhartig geoffreerd en schenkt je meer genot dan 't fijnste glas Drachenblut mousseux in de dagen van olim.

Enfin, 'n sluier over al die bovenwindsche zeemiserie, ik was immers voor mijn pleizier uit.

Om 6 uur stap ik aan wal te Sandy Point ('n mooie wharf daar om jaloersch te worden) door 't tropisch zonnetje in een roodhuid gemetamorphoseerd, mat, kletsnat als 'n ongeschoren poedel. Wat money laten rammelen en in minder dan geen tijd kwam er 'n buggy aangereden. Voor 2 dollars naar de town Basse Terre, 9 mijl ver, is niet te duur. Die rit was ondanks 't luide rammelen van maag en bottenpijn, feëriek; tenminste voor 'n iegelijk onder wiens schedel nog 'n greintje poëtisch gevoel huist. Ons uniek West-Indisch maantje goot haar zilvre stralen zacht over de onafzienbre suikerrietvelden, die den

voeren, dan wel of het de voorkeur verdient haar op te nemen in een algemeene herziening van het belastingstelsel, die het onderwerp uitmaakte van een gedachtenwisseling met den Gouverneur der kolonie.

Ik heb daaruit afgeleid, dat naar 's Ministers meening misschien eerst een algemeene herziening van het belastingstelsel zal moeten gereed zijn, vóór de inkomstenbelasting zou kunnen worden ingevoerd, en dat zou nog tot een lang, niet gewenscht uitstel kunnen leiden. De Minister zegt echter in de Memorie van Antwoord het volgende:

„De invoering van de inkomstenbelasting behoeft niet te wachten op de geheele herziening van het belastingstelsel, maar op eene noodzakelijke verbetering, die de door den Kolonialen Raad goedgekeurde verordening vóór haar inwerkingtreding zal moeten ondergaan."

Mag dus nu daaruit de conclusie worden getrokken, dat de Minister wanneer de noodzakelijke verbetering der verordening gereed is, aanstonds zal medewerken om de inkomstenbelasting in te voeren?

De heer *van Kol*: Mijnheer de Voorzitter! Tegen de begrooting van Curaçao neem ik dit jaar een ander standpunt in als de heer Fock. Zeer zeker is er door de leden dezer Kamer op aangedrongen de begrooting van Curaçao vroeger te behandelen, om meer tijd te winnen voor de beraadslaging, en is daarom het Regeerings-reglement herzien. Doch juist nu is het, wat mij betreft, werkelijk de eerste maal, dat ik kan verklaren: ik heb ditmaal slechts weinig te zeggen. Immers tal van voorstellen, die in de laatste jaren hier gedaan zijn, of in mijn Nota opgenomen, worden hetzij uitgevoerd, of wel overwogen, dan wel zijn in voorbereiding, zoodat men werkelijk tevreden kan zijn met de wijze, waar op naar verbetering van de toestanden op Curaçao wordt gestreefd. Wanneer een kolonie in een tijdperk van crisis of verloozing verkeert, moet men er wel langdurig over spreken, doch wordt de zaak behoorlijk aangepakt, dan kan zwijgen worden betracht. En niets zou mij aangenamer zijn als ook bij de algemeene beschouwingen over de begrooting van Oost-Indië, ik mij in een behagelijk stilzwijgen kon neervleien, voldaan zijnde over de wijze, waarop het beheer wordt uitgeoefend.

Toch kan ik een enkel woord van critiek — de natuur gaat boven de leer — niet achterwege laten. Ik heb geconstateerd, dat ook de Minister de houding van den Kolonialen Raad niet onderschrijft en niet goedkeurt. Ook mij heeft het bevreemd, dat bij den treurigen toestand waarin Curaçao verkeert, en nu Nederland zich bereid toont om bij te springen, de aangeboden steun vrijwel geweigerd werd.

Men zou denken dat de raad met beide handen de gelegenheid zou aangrijpen, om Curaçao er weer bovenop te helpen, en in stede daarvan krijgt het den schijn van lijdelijk verzet en min of meer vermomde tegenstand. Welke drijfveeren die heeren bezielen begrijp ik niet.

Ik heb een oogenblik gedacht of bij het Spaansch dat er gesproken wordt het Spaansche karakter tevens daar nog aanwezig was en dat zij zich, evenals de doodarme hidalgos van Spanje, wellicht te trotsch gevoelen om steun aan te nemen. Dit behoeft echter geenszins het geval te zijn, want Curaçao heeft een aloud recht om op de hulp te rekenen van het moederland aan wier zorgen het werd toevertrouwd.

Wil men echter in de gansche kolonie een beteren toestand in het leven roepen, dan bleek nu, dat men niet het behartigen van de belangen der vijf overige eilanden moet overlaten aan een Kolonialen Raad, waarin uitsluitend ingezetenen van Curaçao worden benoemd. Dan zal men daarin ook vertegenwoordigers van die andere eilanden moeten opnemen. Vroeger was daartegen een schijnbaar onoverkomelijk bezwaar gelegen in de gebrekkige communicatie, maar nu bij de herziening van de rechtspraak blijkt dat meermalen per jaar bewoners van de Bovenwindsche eilanden naar Curaçao kunnen komen, zal men erkennen, dat het nog minder bezwaar zal in hebben om een of twee keer per jaar afgevaardigden te zenden naar den Kolonialen Raad te Willemstad. Geen ingewikkelde organisatie is noodig, men heeft slechts te doen wat op de zoonaamde Bovenwindsche eilanden van de Engelsche Antillen geschiedt, waar een gouverneur is voor al de eilanden, doch jaarlijks de gezaghebbers of de administrateurs van de eilanden bijeenkomen om de algemeene belangen der kolonie te regelen. Volgde men dat voorbeeld voor onze eilanden, dan zou men een betere regeling hebben dan nu het geval is. Wilde men het aantal leden van den raad nog meer uitbreiden, dan heeft men dadelijk zonder eenige moeite de landraden bij de hand, waardoor de kiezers misschien meer belang zouden gaan stellen bij de uitoefening van hun kiesrecht. Deze zouden met de gezaghebbers naar Curaçao kunnen komen om de gezamenlijke belangen te behartigen en behulpzaam te zijn bij het opmaken der koloniale begrooting.

Nog een andere opmerking betreft het bevorderen van de waterwerken. De Minister is in die richting werkzaam. Hij ontkent niet, dat topographische opnemingen noodzakelijk zijn, maar bij het tegenwoordige beheer van het bouwdepartement acht hij het niet noodig nog een topograaf van hieruit of uit Java speciaal daarheen te zenden.

In een der Curaçaosche bladen, de *Amigoe de Curaçao*, wordt er over geklaagd, dat die directeur, mede belast met het bouwdepartement, overladen is met werk, zoodat hem den tijd ontbreekt, om een topographische kaart te maken, die zoo noodig is voor den rationeelen aanleg der dammeen en reservoirs. Zijn die berichten juist, dan hoop ik, dat de Minister iemand zal uitzenden naar Curaçao, die daarna kan gaan naar onze andere West-Indische eilanden om ook dergelijke kaarten te vervaardigen, die nu zeer worden gemist.

Een enkel woord ten slotte, over de — ik mag wel zeggen — beruchte — Godden-quaestie.

Wat is het jammer, dat soms opmerkingen in het Voorloopig Verslag gemaakt worden, welke weinig de aandacht der Regeering trekken, daardoor niet verder worden besproken, en zoo in het vergeetboek geraken. Alle tegenwoordige moeilijkheden waren voorkomen geworden, indien de Regeering in 1885 gehoor gegeven had aan den wenk op blz. 8 van het Voorloopig Verslag gegev. (Gedrukte Stukken 1885—1886, n°. 70, § 3). Daarin werd aangedrongen op „het uitvaardigen eener Mijnwet voor de West-Indische eilanden, daar de wettelijke regeling onvoldende moet worden geacht."

Hoe het zij, ik bemerk thans met genoegen, dat ik in deze quaestie niet meer alleen sta en van verschillende zijden, namens verschillende partijen, steun mocht vinden bij mijn streven om aan de San Barbara quaestie nu voor goed een einde te maken. Ik behoef er daarom niet veel woorden meer aan te verspillen. De zaak komt nu in orde al heeft men de keuze tusschen velerlei oplossingen.

Een onteigening ten algemeenen nutte zou hier, en daarin ga ik mede met den geachten afgevaardigde uit Rotterdam, een zeer doeltreffend middel zijn.

Ik ben het met den heer Fock geheel eens, dat de te overwinnen moeilijkheid hier niet kan zijn het aantoonen van het goed recht der onteigening ten algemeenen nutte, doch wel het vinden van een billijke schatting der uit te detalen vergoeding.

Doch dat hebben wij in ons land en elders al zoo vaak bij de hand gehad, dat daarvoor wel doeltreffende middelen zijn aan te wijzen. Wellicht zou het benoemen van deskundige arbiters nog wel het beste zijn, en ik hoop dat dit idee in ernstige overweging zal worden genomen. Sommigen vinden het misschien jammer, dat wij hier met een Engelschman, en niet met een inlandsch vorst te doen hebben, want dan hadden wij dezen slechts een expeditietje op zijn dak te sturen en zou de zaak spoedig klaar zijn. Mijnerzijds volg ik echter steeds liever den weg van minnelijk overleg en der handhaving van het goed recht in het belang der gemeenschap.

De heer van Bylandt, in deze een bevoegd beoordeelaar, gaf aan hoe langs vreedzamen, diplomatieken weg bij de Engelsche Regeering stappen konden gedaan worden.

Ook dit middel mag niet zoo voetstoots worden ter zijde geschoven, en kan veel bijdragen om den maar al te duidelijk gebleken onwil van den heer Godden te breken.

De geheele zaak heeft iets raadselachtigs; er liggen daar ginds rijkdommen voor het grijpen en de voornaamste belanghebbende houdt dit sedert jaren moedwillig tegen. Sommigen meenen met het doel om de andere aandeelhouders te verarmen, om alsdan tegen een spotprijs hun aandeelen te kunnen koopen. Dat middel heeft echter blijkbaar gefaald.

Anderen spreken als zou er een geheime trust bestaan in de phosphaat-industrie, welke er belang bij heeft dat de tereinen op Curaçao braak blijven liggen.

Om de markt niet te overvoeren zouden zij dan jaarlijks een hooge afkoopsom uitkeeren aan den heer Godden zoolang deze de exploitatie der phosphaat-mijnen niet zal hervatten. Mij komt dit onwaarschijnlijk voor, doch ware dit het geval, dan zou in deze de strafrechter moeten optreden, omdat men dan een geval zou hebben van het onrechtmatig onthouden hunner inkomsten aan de mede-aandeelhouders in San Barbara

Door het spoedig tot stand brengen eener flinke mijnwet behoeven wij echter niet langer naar de oplossing van dit raadsel te zoeken, en daarmede zal toch niet lang meer worden gedraald.

Reeds enkele jaren geleden heeft de Minister Cremer met trotsch gebaar, bij de behandeling dezer begrooting op een bundel papieren wijzende verklaar: „het wetsontwerp ligt naast mij"; door zijn aftreden bleef dit achterwege. Enkele jaren daarna hoorden wij dat het ontwerp in voorbereiding was, thans vernemen wij dat het weldra zal ingediend worden. Dat dit woord zal gehouden worden, daarvan heb ik de vaste overtuiging, zoodat dit nu wel de laatste belofte zal zijn die wij krijgen zullen.

Hierbij kan ik het laten, Mijnheer de Voorzitter, want zooals ik in den aanvang zeide, heb ik ditmaal weinig te zeggen, omdat ik geloof dat men thans ernstig op weg is om te streven naar het goede doel, dat is het heil en de welvaart van de kolonie.

De heer *de Waal Malefijt*: Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch mij niet in deze discussie te mengen, maar ik wensch alleen een woord van bescheiden protest te doen hooren tegen de uitlating van den heer Fock, alsof hier in de Kamer gemis van belangstelling zou bestaan in de zaken van onze West-Indische koloniën. Ik geloof dat die opmerking niet onweersproken mag blijven. Ik meen dat de heer Fock niet juist ziet, wanneer hij deze conclusie meent te mogen trekken uit de weinig talrijke vergadering op een Zaterdagmiddag, nadat een vermoeiende behandeling van de Indische begrooting achter ons ligt. Daaruit mag hij niet opmaken dat in deze Kamer gemis van belangstelling be-

---

weg omzoomden. Mount Misery en Brimstone-hill flikkerden en tintelden als ontzaggelijke klompen nikkel.

Geheel de natuur ademde rust en vree, slechts de hoefslag van ons kittig paardje en het kieren van duizende krekels verstoorde die geheimzinnige stilte.

Nu en dan wordt men uit ze'n zoet gepeins gewekt, als men een van die kleine dorpjes, zooals Old Road en andere passeerde; en onplezierig deed 't dan je bespiegelenden geest an, dat dom onmenschelijk gewouwel, dat opsteeg uit zoo hel verlichte rumshop van mannenlippen met waterige oogen en half open kwijlende, kwalijk riekende monden. Bah, shocking, zucht men, en 't duurt heel wat voordat men wederom van rumlucht- in maanlichtstemming is overgegaan.

Om 8 uur was ik, waar ik wezen moest, en klopte ik ons zweetende kleppertje op ze'n mooi gebogen speknek.

Wat ik die anderhalven dag op St. Kitts heb uitgevoerd, doet eigenlijk weinig ter zake. Eén ding heeft me daar echter geducht gehinderd, en dat moet ik hier 's eventjes luchten.

Verbeeldt U, die suikerlords kregen 'n tijdje geleden nog maar 6 pond sterling voor 'n zgn. hogshead suiker. Toen lieten ze hun mannetjes in de velden sjouwen 2 à 3 dagen per week tegen 'n loon van 10 pence of 50 c. per dag. Dat was tot daar an toe.

Maar nu maken diezelfde heeren voor diezelfde quanti- en qualiteit suiker liefst 12 pound en 10 sh., dus veel meer dan het dubbele, 'n pracht van 'n prijs.

Maar denkt ge nu, dat ze hun luidjes 'n cent meer uitbetalen of eens 'n daagie meer in de week laten werken.

Geen kwestie van. Voor dat hongerloontje moeten die stakkers blijven werken of anders van honger omkomen. Niet te verwonderen, dat ook van het nu rijk gezegend St. Kitts het volk in massa's wegtrekt, ofschoon met 'n beetje meer christenzin en wat minder inhaligheid der groote luyden, toch zoo menigeen daar 'n fatsoenlijk stuk brood zou kunnen verdienen.

Ziet U, daarover heb ik mij kwaad gemaakt, ofschoon ik toch heelemaal geen geestverwant van Troelstra cum suis ben, en ik er eigenlijk toch geen atoom mee te maken heb.

Dus eigenlijk oliedom kwaad gemaakt.

Nog 's eventjes 'n opinie gelucht, voor ik eindig.

Mijn dierbre rots St. Eustatius wil er per se weer boven opkomen, en daarvoor wordt, ik weet 't, hard gewerkt. Men beproeft 't met katoen, met bijenteelt, met vee, maar waarom ook wederom niet de oude cultuur opgevat, de cultuur van suikerriet, nu de prijs van suikerriet zoo enorm gestegen is.

Dat suikerriet hier groeien wil en van uitstekende qualiteit is, is algemeen bekend. Al wat we noodig hebben, is 'n modern machien om het riet te persen, te kneuzen, en dan dat machientje in 'n gebouwtje op een der estates en wij zijn all right.

Noem me nou geen utopist. Mij dunkt, zoo iets moet lukken, ten minste kan zeer zeker bijdragen, desnoods naast katoen en honingexport voor de toekomstige bloei van St. Eustatius. Kosten van zulk 'n machientje zijn mij totaal onbekend, veel kan 't echter niet zijn.

Zou misschien de Maatschappij Landbouw daaromtrent inlichtingen kunnen verschaffen? Zoo ja, dan houd ik mij gerecommandeerd.

JAN PAUL.

St. Eustatius, 27 Dec. 04.

staat. Dit mag hij ook niet afleiden uit het feit dat er weinig sprekers zijn ingeschreven. De vorige spreker heeft doen uitkomen dat, wanneer men instemt met de maatregelen die de Minister voorstelt, het niet noodig is daarvan door lange redevoeringen te doen blijken.

Ik heb dit willen opmerken, omdat ik niet gaarne zou zien, dat buiten de Kamer op dit punt een onjuiste indruk werd verwekt.

Wordt vervolgd.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havenbericht.

Ons oorlogsschip *Kortenaer* is Donderdagmorgen naar Martinique gestoomd om aldaar te dokken; o. a. moet een der ketels gerepareerd worden. Deze reis stond reeds sinds lang vast en wijst op niets bijzonders, maar het vreemde van het geval is, dat niemand met zekerheid weet te zeggen, of de oorlogsbodem wel in onze haven zal terugkeeren. Op Martinique worden orders uit Holland afgewacht. Dan eerst zal het blijken, of de *Kortenaer* om de verwikkelingen tusschen Rusland en Japan, wier vloten in den Indischen Archipel in de nabijheid onzer bezittingen slag zullen leveren, naar Oost-Indië moet stevenen — of naar Holland om in plaats van een der daarheen vertrokken schepen te komen. Misschien ook zal het schip in onze haven mogen terugkeeren.

Wij hopen het laatste: vooreerst, omdat dit wijzen zou op minder moeilijkheden voor ons Vaderland dan de Regeering vreesde, maar ook, omdat wij daardoor weer een sterken verdediger in ons bezit zouden houden. Wij vreezen maar al te zeer zulk een verdediger hoog noodig te zullen hebben bij de vele moeilijke omstandigheden, waarin de naburige republieken verkeeren. De bezwaren tegen het gemis van een oorlogsschip in onze haven mogen niet publiek besproken worden, doch zijn, Goddank, aan het Bestuur nog beter bekend dan aan ons. Hopen wij derhalve, dat de noodige telegrammen reeds met de Regeering in Holland gewisseld zijn om de veiligheid onzer Kolonie te verzekeren.

Uit het feit, dat de stationsroeiers zijn achtergebleven, mag men echter nog niet besluiten, dat het schip naar Holland zal vertrekken, daar men, niet wetend, hoe de zaken loopen zouden, en hoe de orders zouden luiden, op alles moest voorbereid wezen en daarom ook de matrozen-stationsroeiers achterliet.

* *
*

Van 16 — 31 December liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15
Bijlanders	14
Goeletten	22
Brigantijnen	3
	54 schepen.

In het geheel bedraagt het aantal schepen, binnengeloopen gedurende de maand December 102, tegen 97 in November.

* *
*

Het bekende pleizier-jacht *Prinzessin Victoria Luise* zal dit jaar 2 Februari uit New-York vertrekken en den 17den derzelfde maand ons eiland aandoen. Tegen den avond vertrekt het weer naar Kingston, Santiago de Cuba, Havana, Nassau, New-York.

Regenval.

van 1 — 9	Dec.	10,6 mM.
van 10 — 16	„	13 mM.
van 17 — 23	„	1,5 mM.
van 24 — 31	„	1,75 mM.
Totaal		26,85 mM.

Dit is voor December zeer weinig; het is reeds lang geleden sinds over *het geheele* eiland een flinke bui viel en daarom is het 2de district droog en dor; op zeer veel plaatsen heeft men de verbrande mais al uitgetrokken.

* *
*

Gedurende het jaar 1904 was de regenval als volgt:

In Januari	78,25	mM.
In Februari	15,8	„
In Maart	3,5	„
In April	79	„
In Mei	3,5	„
In Juni	1,75	„
In Juli	42	„
In Aug.	36	„
In Sept.	5,5	„
In October	117,75	„
In November	12,5	„
In December	26,85	„
TOTAAL	422,40	mM.

Koloniale Raad.

Zitting van den Kolonialen Raad op Woensdag, den 11den Januari a. s., des avonds te 7½ uur.

Te behandelen onderwerp:

Ontwerp-verordening, houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao.

Officieele Berichten.

Bij Gouvernements-beschikking is:

1°. aan den Heer J. S. Ludwig, Havenmeester en Loods alhier, tot herstel van gezondheid, eene maand binnenlandsch verlof verleend.

2°. de Heer W. Ferguson, 2de commies ten kantore van den Directeur van het Departement van Openbare Werken, tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Hypotheekbewaarder alhier, eervol ontheven van de waarneming dier betrekking.

3°. de heer C. E. Jonckheer benoemd tot fung. Hypotheekbewaarder alhier.

4°. ingetrokken de bij de Gouvernements-beschikking, dd. 24 Juni 1902, N°. 478, aan den Heer H. Statius Muller verleende bevoegdheid om bij verhindering van den Kolonialen Ontvanger zonder verlof, dezen te vervangen bij de in art. 7 der zegelverordening van 1881, N°. 21, bedoelde vervaardiging van zegels;

5°. De ambtenaar, werkzaam ten kantore van den Ontvanger alhier, aangewezen om namens bedoelden Ontvanger officieele bescheiden te onderteekenen.

6°. aan den Heer C. P. de Haseth, geëmploijeerde ter Gouvernements-Secretarie, tot herstel van gezondheid, eene maand binnenlandsch verlof verleend.

8°. aan den Heer T. G. Heyliger, Scheepsmeter op St. Eustatius, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoonig verleend.

8. de Heer H. Elsman, op St. Eustatius, benoemd tot Scheepsmeter aldaar.

* *
*

Zij, die in aanmerking wenschen te komen om aan Dr. J. Boeke, die binnenkort alhier zal aankomen, ten einde in de kolonie een onderzoek in te stellen naar de zeeproducten en het visscherijbedrijf in deze kolonie, als helper voor het ruwe werk te worden toegevoegd, tegen eene vergoeding van f 1.50 per dag en verplaatsingskosten, worden verzocht zich vóór 15 Januari a. s., schriftelijk tot den Gouvernements-Secretaris te wenden.

Vereischten zijn kennis der Nederlandsche- en Landstaal, en bekendheid met het visscherijbedrijf.

Posterij.

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G., te verzenden brievenmalen, worden Zaterdag, den 14n. Januari. a. s., om 8 uur a. m. gesloten.

* *
*

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Jacoba Adames C., Isaias A. Barinas, Eustina Bers, Ofelia y Carrera, Anna Agustina de Castro, Curaçao Ice Co., Aschoff & Guinle, Alejandro Angulo Guridi, Alejandro Hernandez, Anetta Henriquez, Benjamin Henriquez, F. Lindor, Chan Leito, Antonio Luisi y Maximiliano Arends, S. E. Louis Martin, Maria Maduro, Rafael Osorio Negrón, Eufemia Plazito, Julio A. Pulgar, Emilia y Consuelo Quevedo, Petronilla Raven, Miguel y Arnoldo Rodriguez Reina, John Senior, Gabriel Speet en Victor Wilken y familia.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar de volgende drukwerken geadresseerd aan:

Boomgaart, Elias de Sola, Caracas; Jacobo de Sola, Caracas; Teodoro de Sola, Carácas; Dr. H. Ferguson y familia, Diocleciano Ramos y G. y señora familia, Benjamin Ruiz, señora y familia en een geïllustreerde briefkaart zonder adres.

Manslag.

Hebben wij hier op Curaçao bij al het onbeschaafde gelal en gelol op den ouwejaarsavond slechts eenige minder ernstige vechtpartijen met verwonding te betreuren, op Bonaire kostte die opgewonden uitgelatenheid aan iemand het leven.

Terwijl eenige menschen in de afgesloten ruimte vóór een huis van *Den Tera* bal hielden in de open lucht, kregen twee tamboerdansers twist, en gingen met hun tweeën de koraal uit en den publieken weg op. De een hief, buitengekomen, bijna onmiddellijk zijn hand omhoog en stak den ander een mes tusschen de ribben, met het gevolg dat deze persoon na nog een paar schreden gedaan te hebben, dood neerviel. Een der omstanders rukte het mes uit de hand van den woesteling, die het aanstonds op een loopen zette.

Spoedig was de ambtenaar van het Openbare Ministerie, met den dokter en de politie ter plaatse aanwezig, waarna het lijk naar het huis des geneesheers vervoerd werd om geschouwd te worden.

De dader, spoedig gevat, verklaarde, toen hij met het lijk geconfronteerd werd, dit niet te herkennen, maar bekende later zijn schuld. Maandagmorgen is hij hier aangekomen en voorloopig in hechtenis gehouden.

Damaanleg.

Uit zeer goede bron vernemen wij, dat al die 11 dammen op *Maria di Mai* te zamen nog geen f 500 hebben gekost. Het grenst aan het ongeloofelijke en 't is toch waar. Dus nog geen f 50 voor 1 dam. Hoe komt het dan toch, dat men altijd hoort verklaren, dat groote dammen aanleggen wel ging in den slaventijd, maar dat het nu veel te duur is? Dat men eens beginne met een begrooting der onkosten te maken, dan zullen de uitgaven zeker medevallen. Nu wordt men weerhouden door een vaag gevoel en een onbestemde vrees voor de onkosten.

Opmetingen.

Reeds weken achtereen zagen wij dan hier dan daar in de straat een wit-rooden stok, waaraan een lange ketting was bevestigd. De verschillende wijken der stad werden toen opgemeten met alle straten, pleinen en stegen. Men is nu bezig alles in kaart te brengen, dan krijgt later iedere straat en ieder gangetje een naam en naambordje en zal het mogelijk wezen, de verschillende wijken wat beter in te deelen, geregelder uit te breiden en heel, heel veel later misschien ook meer orde te brengen in de huisnummers om een fatsoenlijk kadaster aan te kunnen leggen.

Ingezonden Mededeelingen.

Nederland.

Suriname en Curacao.

Bij een Aanvullingsbegrooting voor Suriname over 1903 worden 21 artikelen ter verhooging tot een gezamenlijk bedrag van f 224.290,01 voorgedragen en 53 artikelen ter verlaging tot een gezamenlijk bedrag van f 105.793,645, in verband waarmede bij een aanvullingsbegrooting voor Koloniën de bijdrage aan de koloniale geldmiddelen wordt ver-

hoogd met ƒ 108,592,39 en mitsdien gebracht op ƒ 452,923,985.

Bij een Aanvullingsbegrooting voor Curaçao over 1903 worden verhoogingen gevraagd tot een bedrag van ƒ 42,549,87, hetgeen ƒ 3,590,765 lager is dan het totaal der verminderingen, terwijl bovendien de koloniale middelen ƒ 106728,735 boven de raming hebben opgebracht, zoodat het uit s' Rijks geldmiddelen aan te vullen te kort ƒ 110,319,50 beneden de raming zal zijn.

Buitenland.

DE OORLOG.

Zij is gevallen de sterke vesting Port-Arthur; de helden van Generaal STOESSEL werden door nood gedwongen zich over te geven.

Zondag ll. op Nieuwjaarsdag tegen den avond om 5 uren vertoonden zich eenige afgezanten van Grl. STOESSEL met een witte vlag op de uiterste linie der Japanneezen en overhandigden een brief. Om negen uur des avonds kreeg Grl. NOGI dit document in handen en las er uit een voorstel om te capituleeren, daar, bij de uitstekende positie, welke de Japanners innamen, alle verdere weerstand voor de Russen overbodig zou wezen en slechts noodeloos bloedvergieten. Grl. NOGI werd verzocht ook eenige afgezanten te zenden om over de voorwaarden der overgave te onderhandelen.

Den volgenden dag om 12 uren had deze samenkomst plaats.

De voornaamste voorwaarden bepalen zich tot het volgende: 1°. Alle russische soldaten, matrozen, vrijwilligers en beambten zijn krijgsgevangenen. 2°. De vestingwerken, batterijen, oorlogs- en andere schepen, wapenen, ammunitie, paarden, gebouwen, kortom alles wat aan den russischen Staat behoort, moet in denzelfden toestand, waarin het zich thans bevindt, worden overgedragen aan het japansche leger. 3°. Zoo de vorige artikelen worden aangenomen, zullen de manschappen, die de gebouwen, etc. beschermen den 3den Januari hun post verlaten en overgeven aan het japansche leger 4° Mocht door soldaten of matrozen iets vernield of vernietigd worden na de onderteekening van het verdrag, dan zullen de voorwaarden nietig zijn en het japansche leger volle vrijheid hebben te handelen zooals het goedvindt. N°. 6 is een duidelijke omschrijving van artikel 3 en verklaart, dat alleen persoonlijke bezittingen buiten het geding blijven. N°. 7 staat aan de russische officieren toe uit eerbied voor hun hoogst eervollen, heldhaftigen tegenstand, hunne degens te behouden en alle persoonlijke eigendommen met zich te voeren. Onder belofte, dat zij in dezen oorlog niet meer tegen Japan zullen strijden, mogen zij naar Rusland terugkeeren, ieder officier met een der manschappen als oppasser.

De zieken zullen blijven onder behandeling van russische geneesheeren, hun wordt voedsel en geneesmiddelen verstrekt.

Den 3den Januari woei de japansche vlag op Port-Arthur. Den 5den moesten de gevangenen uittrekken. Het slot van het laatste telegram van Gral. Stoessel aan den Czaar is waard hier te worden overgeschreven, het is het woord van een held en teekent den toestand volkomen: „Wij zagen ons verplicht ons over te geven, maar alles is in Gods handen. Ontzaglijke verliezen hebben wij geleden; vergeef ons Verheven Souverein; alles, wat menschelijkerwijze mogelijk was hebben wij beproefd; een strijd bijna onafgebroken gedurende 11 lange maanden heeft ons uitgeput; slechts een vierde gedeelte van het geheele garnizoen is nog in leven en het grootste gedeelte der overgeblevenen ziek; daar zij zich verdedigen moesten zonder een oogenblik rustens, zijn zij nog slechts schaduwen van wat zij geweest zijn."

Uit de latere telegrammen blijkt, dat Rusland allesbehalve van zins is den oorlog op te geven, of tot een eervollen vrede te geraken. Groote menschenslachtingen zijn nog te vreezen. Het russische volk schijnt echter genoeg te hebben van dezen rampzaligen krijg. Misschien, dat de binnenlandsche onlusten den buitenlandschen oorlog weten te beletten.

ITALIE.

De financieele toestand van Italië, vroeger zoo ongunstig, is de laatste jaren steeds beter geworden. Uit de millioenenrede van den minister van financiën Luzzatti blijkt, dat men ook dit jaar op vooruitgang mag wijzen.

Het overschot van de rekeningen over 1903 - '04 bedraagt 58½ millioen, zoodat na de dekking van 12 millioen voor uitgaven ten behoeve der spoorwegen, 13 millioen voor de aflossing der schuld, het overschot bijna 34 millioen bedraagt, hoewel de dienst over het laatste jaar niet evenals de vorige buitengewone ontvangsten van graan- en suikerrechten had, terwijl de nieuwe uitgaven 36 millioen meer bedroegen. Het eenige donkere punt is de toenemende vermeerdering der uitgaven. De begrootingen voor 1904 – '05 en 1905—'06 geven de zekerheid van een batig saldo, dat op 10 millioen mag worden berekend. De reserve aan edele metalen, bijna uitsluitend goud, die in 1903 958 millioen bedroeg, is thans tot 1073 millioen gestegen. De circulatie van credietpapier verminderd. De overeenkomst met de spoorwegmaatschappijen noodzaakt den staat tot de betaling van bijna een half milliard, terwijl 500 millioen, over 10 jaar verdeeld, noodzakelijk zullen zijn voor de verbetering van de lijnen en het materiaal.

RUSLAND.

Te Moskou kwamen een tweehondertal rechtsgeleerden bijeen, ter feestelijke herdenking van den dag, waarop 40 jaar geleden justitie-hervorming werd ingevoerd. In talrijke redevoeringen werd uitgesproken, dat alleen veranderingen in het staatsbestuur kunnen leiden tot goede rechtspraak. Ten slotte werd een motie aangenomen, waarin verklaard wordt, dat slechts de invoering van afdoende hervormingen in het algemeen staatsbestuur en het instellen van een volksvertegenwoordiging een goede rechtspraak kunnen waarborgen. Deze motie zal den ministers van justitie en binnenlandsche zaken worden aangeboden.

Ook de Petersburgsche studenten hebben aan de hoogeschool ten gunste van vrijheid van drukpers een stormachtige vergadering gehouden, waarin zooveel menschen aanwezig waren, dat de politie haar, veiligheidshalve, sloot.

De minister van binnenlandsche zaken heeft de afgevaardigden van de zemstwo's van Twer ontvangen, die door zijn voorganger Plehwe uit hun ambt ontzet waren, en gaf hun vergunning om in Twer in Januari of Februari een vergadering van de zemstwo's bijeen te roepen.

De politieke beweging in Rusland breidt zich dus steeds uit.

Advertentien.

Verloofd:

Rosalinde Henriette Jeannette Joubert

— MET —

J. H. Pieterez.

Algemeene Kennisgeving.

Curaçao, 7 Januari.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1905.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	Jan. 7	Jan. 14	Jan. 21	Jan. 28	Feb. 4	Feb. 11
Komt aan te SAN JUAN	12		26		9	
Vertrekt van „	13		27		10	
Doet CURAÇAO aan	15		29		12	
Komt aan te LA GUAIRA	16	21	30	Feb. 4	13	18
Vertrekt van „	18	22	Feb. 1	5	15	19
Komt aan te PTO. CABELLO	19		2		16	
Vertrekt van „	20		3		17	
Komt aan te CURAÇAO	21	23	4	6	18	20
Vertrekt van „	22	30	5	13	19	27
Doet LA GUAIRA aan	23		6		20	
„ PONCE		Feb. 1		15		Maar 1
„ SAN JUAN „	25		8		22	
Komt aan te NEW-YORK	30	7	13	21	27	7

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia.
Vertrekt van CURAÇAO	Jan. 16	Jan. 23	Jan. 30	Eeb. 6	Geb. 13	Feb. 20
Komt aan te MARACAIBO	17	24	31	7	14	21
Vertrekt van „	20	28	Feb. 3	11	17	25
Komt aan te CURAÇAO	21	29	4	12	18	26

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.